

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eginhartvs De Vita Caroli Magni, Animadversionibvs Illvstratvs

Bessel, Friedrich
Reinhard, Johann Friedrich

Helmeftadii, 1667

Animadversiones Ad Cap. XXV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10996

artem computandi, & intentione sagaci syderum cursum
curiosissimè rimabatur. † Tentabat & scribere, tabulasque
& codicillos ad hoc in lectulo sub cervicalibus circumferre
solebat, ut cum vacuum tempus esset, manum effigiandis
litteris * assuefaceret. † Sed parum prosperè successit la-
* MS. ad- bor præposterus, ac serò inchoatus.
suesceret.

ANIMADVERSIONES

AD CAP. XXV.

VT aquè illà ac patriâ linguâ orare sit solitus) Retinuit eadem verba Poë-
taster Saxo lib. v. v. 245.

Sed solius linguâ sæpè est orare Latinâ:

Nec Græca prorsus nescius exstiterat.

Orare utrobique est perorare, seu diutius loqui & orationem necesse, ut et-
iam Barthius explicuit lib. Adversar. XXI. cap. 6. Et sic planè Franquillus
Tito cap. III. Latina Græcæque lingua, vel in orando, vel in fingendis poematibus prom-
ptus & facilis ad extemporalitatem usque.

Adè quidem facundus erat, ut etiam didascalii munus subiisse apparet.)
Nescio quid hîc vitii subesse suspicer. Quædam enim editiones sic præ-
ferunt: ut etiam didascalus apparet: quæ verba omnia mera glossemata,
eoque exturbanda putat Caspar Barthius c. l. At in Codice Florentino disertè
scribitur: Ut etiam dicaculus apparet. Dicaculum eo ævo Rhetorem nun-
cupabant ex vitio vulgari, quod vultures togati caninam vulgò facundiam
exercebant, ex orationis severitate in dicacitatem prolapsi. Si tamen ve-
ra est hæc lectio, emolliendus erit sensus, ut Orator forensis, seu Scholasti-
cus intelligi queat.

Albinum cognomento Alcuinum item Diaconum de Britannia Saxonici generis
hominem.) Mirè falluntur, qui disjunctim hæc verba accipiunt, quasi Al-
cuinus, & Diaconus de Britannia diversi forent. Quæ res doctissimum Chiffle-
zium in errore in ducere potuit, Lampadis p. 22. quod adversus eundem ob-
servavit David Blondellus plenior. assert. General Franc. tom. II. pag. 162. An-
te illum Christianus Matthiæ eadem viâ aberraverat Theatri Histor. lib. IV. in
Carolo M. p. 813. At conjunctim isthæc accipienda esse, non patria tantum
Alcuini, sed Poëta etiam Saxonici indicant. Sic autem ille lib. I. v. 235.
κατὰ πῶδ' α Eginhartum secutus:

*Artis Rhetoricæ seu cui Dialecticæ nomen,
Sumisit ab Alcuini dogmate notitiam.*

Hic

*Hic etiam Levita gradu multumq; peritus,
Ex Anglis ventiens Saxo fuit genere:
A quò præcipuè studuit totam rationem,
Et legem cursus noscere Syderii.*

Deliciosum Regis Caroli Anastasius Bibliothecarius Historia Papalis cap. 97. & Sigebertus ad ann. 790. nuncupant. Quomodo ad Carolum venerit, exponit Monachus Sangallensis lib. 1. de Vita Caroli cap. 2. hoc addito elogio: Quod fuerit in omni latitudine scripturarum supra cæteros sui temporis exercitatus, utpote Discipulus doctissimi Bedæ. Et sanè non frustra ita sensit Monachus: cum Alcuinus rerum humanarum divinarumque fuerit scientissimus. Testantur ejus libri qui hodiernum supersunt complures, & inter hos quidem libri V. de Trinitate, quorum etiam meminit Sigebertus l. c. Nam quod Calvini commentaria super eadem materiâ, pro scriptis Alcuini hodiernum circumferri, Antonius de Sotomajor, Doctor Hispanus, in præfatione Indicis librorum prohibitorum & expurgatorum censet, nè attendi quidem fas est. Libri insuper IV. contra abusum Imaginum sub nomine Caroli M. publicati, scripti sunt ab Alcuino, teste Rogero ab Hoveden, Britanno, in annalibus ad ann. 792. frustra annales elevante Baronio. Editos hodie habemus beneficio Joh. Tili, qui nescio quâ de causâ sub ascitio Eliphili nomine delitescere voluit! Eant nunc & cum Sotomajore, Carolstadii contra adorationem Imaginum hoc opus esse in vulgus spargant Pontificii! Sunt etiam, quædam minuta, quæ præter carmina, quorum non exigua messis est, adscribi Albino solent. Exstat Disputatio Pipini & Albini Scholastici ex MS. Codice Bibliothecæ Gottorpianæ ab Henrico Lindenbrogio edita, quam tamen Alcuino adscribere dubito. Nam dialogos Rhetoricos à Petro Pithæo primùm productos; Grammaticam item Institutionem in Corpore Veterum Grammaticorum à Putschio editam, nemo facile Albino derogaverit. Cæterum legi & excuti merentur, quæ de duobus Alcuinis altero Scotto, altero Saxone, ex Monacho Sangallensi disputat Caspar Barthius lib. XLV. Adversar. cap. 11.

Tentabat & scribere) Poëta Westphalus lib. v. v. 253.

Scribere tentabat, nam circumferre solebat,

Secum cum parvis codicibus tabulas.

Ac ponens ipsas ad cervicalia lecti

Regalis, nunquam fecit abesse sibi.

Mox pro effugiendis literis, quomodo Nuenarius ac Reuberus edidère, seu effugiendis, ut alii ineptè curiosi supposuerunt, veram utique Eginharto scri-

pturam reddidi: effigiandis literis assuesceret. Vocis usus frequens Prudentio, adhibitus etiam Ammiano lib. xiv. p. 12. edit. Vales. Iſo Magister Glossis in Prudent. Hym. x. v. 4. Effigisti, finxisti.

C A P. XXVI.

* Duo hæc
verba ab-
sunt à MS.

* MS. qua-
ad.

* MS. cu-
rabatque
magnepe-
re.

Religionem Christianam quâ ab infantiâ fuerat imbutus, sanctissimè, & cum summâ pietate * ac veneratione coluit, ac propter hoc miræ pulcritudinis basilicam Aquisgrani exstruxit, auroque & argento & luminaribus, atque ex ære solido cancellis & januis ornavit. † Ad cuius structuram cum columnas & marmora aliunde habere non posset, Româ atque Ravennâ devehenda curavit. † Ecclesiam mane & vesperi, nocturnis item horis & sacrificii tempore, * quando eum valetudo permiserat, impigrè frequentabat: * curabatque, ut omnia quæ in eâ gerebantur, cum quam maximâ fierent honestate, ædituos creberimè commonens, ne quid indecens aut sordidum aut inferre aut in eâ remanere permitterent. † Sacrorum vasorum ex argento & auro, vestimentorumque sacerdotalium tantam in eo copiam procuravit, ut in sacrificiis celebrandis ne janitoribus quidem, qui ultimi ecclesiastici ordinis sunt, privato habitu ministrare necesse fuisset † Legendi atque psallendi disciplinam diligentissimè emendavit: erat enim utriusque admodum eruditus: quanquam ipse nec publicè legeret, nec nisi submissè & in commune cantaret.

ANIMADVERSIONES

AD CAP. XXVI.

Religionem Christianam quâ ab infantiâ fuerat imbutus.) Repetit hæc verba Marianus Scotus ad ann. 808. Et facile ardor ejus cognosci potest ex eò, quod non solum vulgatam Bibliorum versionem per *Alcuinum* emendavit, ut *Sigebertus* ad ann. 790. & post eum ex Capitularibus probat *Cæsar Baronius* ad ann. 778. sed etiam quod quatuor Evangelistas ante obitum suum, ipse cum Græcis & Syris optimè correxerit, testante *Thegano*